

รายงานการศึกษาวิชาการด้านวนศาสตร์ชุมชน

เรื่อง

การสำรวจและประเมินทรัพยากรในพื้นที่ป่าชุมชนบ้านโคกสันติสุข

The resources survey and assessment in ban Khoksuntisuk
community forest

นายวิทยา นาคศิริ

ศูนย์ศึกษาและพัฒนาวนศาสตร์ชุมชนที่ 7 (นครราชสีมา)

สำนักจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้

พ.ศ. 2548

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความเป็นมา สภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน และศึกษาองค์ประกอบโครงสร้างของสังคมพืชและกำลังผลิตจากป่าชุมชนเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการประเมินมูลค่าผลผลิตจากป่าชุมชน วิธีการศึกษาคำเนินการโดยการตรวจสอบเอกสาร และสำรวจข้อมูลภาคสนามเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ระยะเวลาในการดำเนินการศึกษาระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ - กันยายน 2548

จากการศึกษาพบว่า ป่าชุมชนโลกสันติสุขมีเนื้อที่ 353 ไร่ มีสภาพเป็นป่าเต็งรัง ไม้ที่ขึ้นอยู่เป็นไม้ขนาดเล็กกระจายตัวอยู่ไม่หนาแน่น โดยไม้ที่มีความถี่สัมพัทธ์มากที่สุด คือ รัง มีค่าเท่ากับ 7.936 แสดงว่า รังมีการกระจายตัวอย่างสม่ำเสมอมากที่สุด ไม้ที่มีความหนาแน่นสัมพัทธ์มากที่สุด คือ วานแมงมุม มีค่าเท่ากับ 33.241 แสดงว่า วานแมงมุมมีจำนวนมากที่สุดในพื้นที่ ไม้ที่มีความเด่นสัมพัทธ์มากที่สุด คือ รัง มีค่าเท่ากับ 33.408 แสดงว่า รังเป็นพืชที่มีอิทธิพลต่อป่าชุมชนโลกสันติสุขมากที่สุด เพราะมีอิทธิพลในการบดบังแสงสว่างที่ส่องลงไปถึงพื้นดิน และมีอิทธิพลต่อคุณสมบัติของดินมากที่สุด และพืชที่มีค่าดัชนีความสำคัญมากที่สุด คือ รัง มีค่าเท่ากับ 47.992 แสดงว่ารังเป็นไม้เด่นและมีความสำคัญต่อป่าชุมชนโลกสันติสุขมากที่สุด สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน พบว่าหัวหน้าครัวเรือนตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 48 ปี การศึกษาส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษา การตั้งถิ่นฐานส่วนใหญ่ย้ายมาจากที่อื่นและอาศัยอยู่ในชุมชนนี้ระหว่าง 21 - 30 ปี ลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว มีสมาชิกในครัวเรือน 2 - 4 คน มีรายได้เฉลี่ยต่อปี 83,714 บาท มีพื้นที่ครอบครองเฉลี่ย 12.21 ไร่ การใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนส่วนใหญ่นำมาใช้ในครัวเรือนเท่านั้น โดยเห็ดเป็นของป่าที่มีการใช้ประโยชน์และมีมูลค่ามากที่สุด รองลงมาคือผักหวาน

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม กับการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ทดสอบสมมติฐานด้วยค่าไคส์แคว์ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน โดยหัวหน้าครัวเรือนที่เป็นเพศหญิงมีการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชนน้อยกว่าเพศชาย ส่วนปัจจัยอื่นๆ ที่ทำการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้ประโยชน์จากป่าชุมชน

คำหลัก : การสำรวจและประเมินทรัพยากร ป่าชุมชนโลกสันติสุข